

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoCsp/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122201919
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122201919.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Milana Majerníka v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtňa 48, 811 07 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtňa 48, 811 07 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 37927795 proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX/XXX, XXX XX D., zastúpený: JUDr. Daniel Tarbaj, advokát so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, IČO: 53450345, o zaplatenie 586,37 eur s príslušenstvom a vzájomnej žalobe o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 17Csp/27/2022-183 zo dňa 14.3.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a výroku, ktorým súd určil úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 6119810317 zo dňa 16.11.2016 za bezúročný a bez poplatkov.

Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 132,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 30,30 eur od 21.9.2020 do zaplatenia, zo sumy 33,39 eur od 21.10.2020 do zaplatenia, zo sumy 33,88 eur od 21.11.2020 do zaplatenia, zo sumy 34,43 eur od 21.12.2020 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol. Súd určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 6119810317 zo dňa 16.11.2016 je bezúročný a bez poplatkov. Žalovanému voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v časti konania o zaplatenie 586,37 eur s príslušenstvom v rozsahu 54,98 % a v časti konania o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, ods. 4, ods. 15, ods. 16, ods. 17, § 9 ods. 1, ods. 2, § 11 ods. 4, § 17 ods. 1 zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), § 39, § 52 ods.1 až ods. 4, § 53 ods. 9, §54a, § 101, § 103, §524, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že právny predchodca žalobcu – Consumer Finance Holding, a.s. (ktorého právnym nástupcom neskôr v dôsledku zlúčenia bola Všeobecná úverová banka, a.s.) a žalovaný uzavreli dňa 16.11.2016 Zmluvu o spotrebiteľskom

úvere (ďalej aj „zmluva“), na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému viazaný spotrebiteľský úver za účelom nákupu tovaru – televízora, a to za kúpnu cenu 1.298,- eur, akontácia 221,- eur, výška úveru 1.077,- eur, výška splátky 35,- eur, počet mesačných splátok 46, celková čiastka 1.610,- eur, RPMN 21,20 %, fixná ročná úroková sadzba 21,20 %, celkové náklady spotrebiteľa 533,- eur, splatnosť prvej splátky 20.3.2017, splatnosť ďalších anuitných splátok vždy 20. dňa v mesiaci a doba trvania zmluvy do splatenia všetkých záväzkov Klienta podľa tejto Zmluvy, termín konečnej splatnosti 20.12.2020, odplata 21,20 %, najvyššia prípustná výška odplaty 24,68 %, priemerná RPMN 19 %. Vychádzajúc z prehľadu splátok a úhrad žalovaný celkovo uhradil sumu 1.166 eur spolu s akontáciou, t.j. 945,- eur bez akontácie. Listom zo dňa 26.5.2019, ktorý bol žalovanému doručený dňa 31.5.2019, žalobca vyzval žalovaného na bezodkladnú úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 105,- eur s upozornením, že ak do 5.7.2019 nedôjde k úhrade, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný napriek výzve neuhradil po doručení výzvy dlžné splátky ani čiastočne. Dňa 19.7.2019 žalobca zosplatiť celý úver. Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 21.7.2019 žalobca oznámil žalovanému, že dlh z úverovej zmluvy č. 6119810317 sa stal splatným v celom rozsahu naraz, pričom dlžná čiastka predstavuje sumu 691,46 eur. Žalovaný za účelom splatenia pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere po zosplatení úveru vykonal ešte tri úhrady po 35,- eur (započítané už vo vyššie uvedenej súhrnnej čiastke úhrad). V priebehu sporového konania pôvodný veriteľ – už ako Všeobecná úverová banka, a.s. – postúpil na základe rámcovej zmluvy o postúpení zo dňa 30.11.2017, dodatku č. 5 k predmetnej rámcovej zmluve zo dňa 30.11.2021 a žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 8.8.2021 ku dňu 16.8.2021 pohľadávku voči žalovanému spoločnosti Intrum Slovakia s.r.o. a listom zo dňa 19.8.2021 oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere podliehajúca právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 129/2010 Z.z., ako aj príslušnej právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku a zákonu č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. K námietke žalovaného o absencii obligatórnych náležitostí zmluvy v zmysle § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. súd prvej inštancie majúc na zreteli eurokonformný výklad zákonnej úpravy dospel k záveru, že zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti v zmysle v tom čase platnej úpravy zmlúv o spotrebiteľských úveroch.

5. Súd prvej inštancie následne skúmal splnenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že pôvodný veriteľ pred poskytnutím úveru si nespĺnil povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., aby s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť žalovaného splácať poskytovaný úver. Žalobca síce súdu predložil lustráciu v registri NRKI, kde si overoval úverové zaťaženie žalovaného a jeho aktuálne finančné výdavky na iné úvery, avšak uvedené súd nepovažoval za postačujúce pre preukázanie skutočnej odbornej starostlivosti pri poskytovaní úveru ohľadom zisťovania bonity žalovaného. Žalobca tvrdil, že si mal príjem žalovaného overovať telefonicky pri predchádzajúcej i nasledujúcej žiadosti, avšak zo správy ÚPSVaR Prešov vyplýva, že žalovanému bola v čase poskytnutia úveru poskytovaná dávka v hmotnej núdzi. Tvrdenia žalobcu o telefonickom overovaní príjmu sa tak javia ako účelové s cieľom vytvorenia dojmu postačujúcej bonity žalovaného v čase poskytnutia úveru a súd mal za to, že veriteľ pred poskytnutím úveru buď to vôbec neskúmal reálny príjem žalovaného alebo predmetnú lustráciu v Sociálnej poisťovni cielene nepredložil. Zo zmluvy a tvrdení žalobcu pritom navyše ani nevyplýva, či boli od žalovaného reálne zisťované aj jeho iné náklady okrem splátok úverov, hypoték a lízingov, keďže v zmluve je skutočne uvedený iba údaj vo výške 0,- eur, ktorý sa opäť javí vyplnený iba účelovo v danej hodnote.

6. Súd prvej inštancie zistený skutkový stav právne posúdil tak, že žalobca pri poskytnutí úveru nekonal s odbornou starostlivosťou v zmysle citovaných ustanovení, pričom spôsob, akým žalobca pristupoval k overovaniu bonity žalovaného, súd vyhodnotil ako hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Následkom hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. je s poukazom na § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. jednak fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako aj nemožnosť požadovať jednorazové splatenie úveru zo strany veriteľa.

7. Z prehľadu splátok a úhrad je nepochybné, že žalovanému bola poskytnutá suma finančných prostriedkov vo výške 1.077,- eur. Taktiež nebolo sporné, že žalovaný doposiaľ za účelom splnenia dlhu zo spotrebiteľského úveru uhradil 945,- eur. Vzhľadom na neplatnosť zosplatenia úveru zostalo žalovanému zachované právo na splácanie úveru v splátkach, pričom ale žalobcovi z tohto zmluvného vzťahu nevznikol nárok na úroky a poplatky. Konečná splatnosť úveru nastala v zmysle zmluvy dňa

20.12.2020. Súd na základe uvedeného preto dospel k záveru, že žalobca má nárok na úhradu dlžnej sumy istiny úveru, vo výške 132,- eur (doposiaľ nevrátená výška poskytnutých peňažných prostriedkov), a preto zaviazal žalovaného na úhradu uvedenej čiastky 132,- eur.

8. K námietke premlčania vznesenej žalovaným, súd vychádzajúc z neplatnosti zosplatnenia úveru mal za to, že každá splátka bola splatná v termínoch a vo výške pripadajúcej na istinu úveru v zmysle amortizačnej tabuľky – splátkového kalendára, ktorý bol súčasťou zmluvy. U každej zo splátok plynie premlčacia doba od zročnosti (splatnosti) tej-ktorej splátky. Suma 132,- eur predstavuje posledné 4 splátky, pričom najstaršia z nich bola splatná dňa 20.09.2020, a tak priznávaný nárok nemožno považovať za premlčaný, keďže ani od najstaršej splátky neuplynula do podania žaloby dňa 21.2.2022 všeobecná trojročná premlčacia doba. Žalobca si tiež uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne, a to z dlžnej istiny od 27.7.2019 do zaplatenia. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citovanú právnu úpravu tak súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny 132,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % z každej z omeškaných splátok istiny odo dňa nasledujúceho po splatnosti tej-ktorej splátky až do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a zároveň určil, že úver poskytnutý na základe predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.

9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 262 ods.1 CSP, na základe pomeru úspechu v konaní tak, že pomerne úspešnejšiemu žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v časti o zaplatenie sumy 586,37 eur s príslušenstvom v rozsahu 54,98 % a v časti konania o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v rozsahu 100 %.

10. Proti vyhovujúcemu výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie a s tým súvisiacim výrokom IV. o nároku na náhradu trov konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b) CSP, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Žalovaný uviedol, že sa nestotožňuje s uvedeným právnym záverom prvoinštančného súdu čo do posúdenia premlčania pohľadávky, a to aj v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka. Pokiaľ súd konštatuje hrubé porušenie dodávateľa pri skúmaní bonity spotrebiteľa, potom predmetný postup dodávateľa možno označiť za rozporný s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pohľadávku žalobcu považuje v celom rozsahu za premlčanú z dôvodu uplynutia trojročnej objektívnej, ako aj dvojročnej subjektívnej premlčacej doby plynúcej odo dňa poskytnutia úveru, t.j. od 16.11.2016. Na podporu vznesenej námietky premlčania žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/20/2016 zo dňa 30.5.2016. Posúdenie vznesenej námietky premlčania súdom prvej inštancie považuje žalovaný za nesprávne, pričom súd v odôvodnení napadnutého rozsudku sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou žalovaného ohľadom premlčania s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka a § 451 a § 107 Občianskeho zákonníka. Navrhol odvolaciemu súdu, aby odvolaním napadnutý výrok I. a výrok IV. zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalovanému prizná náhradu trov v časti konania o zaplatenie v rozsahu 100 %, alternatívne, aby rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

11. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP v žalovaným napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

13. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

15. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods.1 písm. b) CSP) odvolací súd uvádza, že táto námietka nebola zo spisu zistená.

16. Právo na spravodlivý proces je veľmi široko koncipovaný pojem, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť práva ako prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na poučenie o procesných právach, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, ako aj ďalšie iné. Porušenie akéhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie zo strany súdu. O porušenie práva na spravodlivý proces zo strany súdu však ide len vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne takú intenzitu, ktorá jednoznačne odôvodní záver, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne konanie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd uvádza, že v odvolaní nebolo konkrétne uvedené akým konaním súdu malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zo spisu odvolacím súdom nebolo zistené všeobecne namietané konanie súdu porušujúce práva odvolateľa na spravodlivý proces.

17. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnosťami. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 - § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyodeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

18. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

19. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.,) Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Do obsahu základného práva podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I.ÚS 97/97). (z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 14.9.2011, sp. zn. 3Cdo/204/2009)

20. K námietke o nesprávnom právnom posúdení podľa § 365 ods.1 písm. h) CSP odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Táto odvolacia námietka naplnená nebola.

21. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

22. Právny predchodca žalobcu so žalovaným uzatvorili Zmluvu o spotrebiteľskom úvere (spotrebiteľský úver) dňa 16.11.2016, ktorej súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky právneho predchodcu žalobcu, Consumer Finance Holding, a.s.. Uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

23. Súd prvej inštancie vykonal dôkazy za účelom zistenia, či právny predchodca žalobcu ako veriteľ pred uzavretím zmluvy posudzoval schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Možnosť takéhoto postupu pri dokazovaní priamo vyplýva z ust. § 295 CSP upravujúceho osobitné ustanovenia o dokazovaní. Podľa tohto ustanovenia súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

24. Podľa ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. S porušením tejto povinnosti zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv spájal významnú sankciu a to v ust. § 11 ods. 2. V súlade s týmto ustanovením, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

25. Podľa § 7 ods. 15 písm. a) a písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

26. Podľa § 7 ods. 16 písm. a), písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvoj tretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

27. Podľa § 17 ods. 17 zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ je povinný v záujme odbornej starostlivosti pri poskytovaní spotrebiteľských úverov vytvoriť a udržiavať systém posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a postupovať v súlade s týmto systémom a vytvoriť a udržiavať systém poskytovania spotrebiteľských úverov.

28. Podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

29. V zmysle bodu 26. preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

30. Pri posudzovaní platnosti spotrebiteľskej zmluvy sa všeobecné súdy musia zaoberať celkovou vyváženosťou práv účastníkov zmluvy a vychádzať z princípu ochrany spotrebiteľa ako jedného z kľúčových princíпов súčasného občianskeho práva. Opačný postup vedie k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručenému Článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. (nález Ústavného súdu Českej republiky z 1. novembra 2016, č. k. I. ÚS 913/16)

31. Odborná starostlivosť je vyššia forma starostlivosti ukladaná osobám s určitými profesionálnymi schopnosťami za účelom dosiahnutia dôležitých cieľov. Dodávateľ tak musí v úzkej súčinnosti s klientom urobiť chtiac – nechtiac audit domáceho rozpočtu klienta a jeho pozornosti nesmie ujsť nepreukázanie príjmov a výdavkov zo strany klienta a nepravdivá informácia o jeho už existujúcom úverom zaťaženi.

32. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že veriteľ v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovaného ako spotrebiteľa v zmysle § 7 ods. 1, v spojení s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.. Žalobca neuniesol

dôkazné bremeno, že by jeho právny predchodca zisťoval a vyhodnotil dostatočným spôsobom príjem žalovaného pred uzavretím zmluvy o úvere. Žalobca podobne neunesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o skúmanie výdavkov žalovaného pred uzavretím tejto zmluvy. Žalobcom predložený dopyt do registra klientskych informácií sa týkal len úverovej zaťaženia žalovaného. Navyše skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je ani dostatočné, pretože záväzky klienta nemusia vyplývať z verejných databáz, môže sa jednať aj o pôžičky súkromné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou, či počtom vyživovacích povinností dlžníka. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.

33. Odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie konštatuje, že právny predchodca žalobcu nezisťoval skutočné mesačné výdavky žalovaného, neskúmal, či a aký má príjem (nevedomosť o priznanej dávke v hmotnej núdzi), ale len formálne paušalizoval mesačné výdavky.

34. Pri overovaní bonity žalovaného nemal právny predchodca žalobcu k dispozícii údaje o výdavkoch žalovaného, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní žiadosti žalovaného o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (právny predchodca žalobcu) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta (žalovaného). Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa.

35. Súd prvej inštancie v závislosti od uvedeného správnym spôsobom zdôraznil, že pokiaľ veriteľ hrubo porušil svoje povinnosti skúmať s odbornou starostlivosťou bonitu dlžníka, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zároveň súd prvej inštancie vychádzal zo záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru a to s poukazom na § 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a teda predčasné zosplatnenie úveru vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon veriteľa s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka.

36. Žalovaný v podanom odvolaní namieta nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie v otázke posúdenia hrubého porušenia dodávateľa pri skúmaní bonity spotrebiteľa. Podľa názoru žalovaného je potrebné postup právneho predchodcu žalobcu označiť za rozporný s dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka) a pohľadávku žalobcu považovať za premlčanú v celom rozsahu z dôvodu uplynutia subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej doby plynúcej odo dňa poskytnutia úveru od 16.11.2016. S týmto právnym názorom žalovaného sa nemožno stotožniť.

37. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným za účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z.. Zákon o spotrebiteľských úveroch je lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Pokiaľ právna úprava zákona o spotrebiteľských úveroch explicitne upravuje sankciu za porušenie povinnosti veriteľa postupovať s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity spotrebiteľa, táto právna úprava má prednosť pred Občianskym zákonníkom ako lex generalis. Poukaz žalovaného na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 7Co/20/2016 z dňa 30.5.2016 je bez právneho významu. Zmluva v uvedenom prípade bola uzatvorená dňa 8.9.2006 za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. a v danej veci bolo predmetom konania vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd vychádzal z ust. § 2 písm. u) a § 4 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení uzatvorenia zmluvy v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka.

38. Na základe vyššie uvedeného bol postup súdu prvej inštancie pri posudzovaní postupu právneho predchodcu žalobcu konať s odbornou starostlivosťou správny, keď v danom prípade aplikoval ustanovenia § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a tomuto postupu súdu prvej inštancie nemožno nič vyčítať. Z ust. § 7 ods. 1 vyplývajú podmienky a pravidlá správania sa veriteľov pri posudzovaní a skúmaní bonity spotrebiteľa a jeho schopnosti splácať úver a v spojení s ust. § 11 ods. 2 priamo vyplýva sankcia za nesplnenie si tejto povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z..

39. Správnym je aj záver súdu prvej inštancie o neuplynutí premlčacej doby.

40. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

41. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

42. Žaloba bola súdu doručená dňa 21.2.2022. Súd prvej inštancie určil spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 veta druhá zákona č. 129/2010 Z.z.). Žalobca má preto nárok len na vrátenie poskytnutej istiny vo výške 1.077,- eur. Žalovaný do podania žaloby uhradil žalobcovi 945,- eur, a preto je povinný uhradiť žalobcovi zostávajúcu istinu vo výške 132,- eur. Právny predchodca žalobcu si so žalovaným dohodli plnenie v splátkach, pričom konečná splatnosť bola dohodnutá dňa 20.12.2020. Výška dlhu žalovaného je 132,- eur, čo predstavuje necelé štyri splátky. Posledná najstaršia splátka bola splatná dňa 20.9.2020 a do podania žaloby dňa 21.02.2022 premlčacia doba neuplynula.

43. Za týchto okolností súd prvej inštancie správne vyhovel žalobe v časti istiny 132,- spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % z každej nezaplatennej splátky a preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok vo veci samej v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

44. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd postupom podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešný žalobca má nárok vo vzťahu k žalovanému na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

45. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).